

Джон Дъглас, Мики Нокс

АЗ СЪМ СЕРИЕН УБИЕЦ!

Откровенията на най-големите маниаци

Издателство
 ПАРИТЕТ
РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

АЗ СЪМ СЕРИЕН УБИЕЦ! Откровенията на най-големите манааци

*Автори: Джон Дъглас, Мики Нокс
Превод: Яна Загорчинова
Издателство „Паритет“, София
256 стр.*

Когато се заговори за серийни убийци, основният въпрос, който се задава е не „Кой?“, а „Защо?“. Какво е подтикнало тези хора към осъзната жестокост? „Би било много хубаво, ако някой може да ми отговори, защо съм направил всичко това. Кой е поводът, защото аз нямам подходящ отговор.“, признава един от „героите“ на тази книга – Джефри Дамър. Вие имате възможност да намерите отговора на този страшен въпрос. В книгата са събрани спомени, интервюта и записки от дневниците на едни от най-известните серийни убийци, а авторите (един от които е агент на ЦРУ в продължение на 25 години) разказват за търсенето на престъпниците, основано върху анализа на профила на личността на всеки един от тях. Те не само определят съвсем точно типа на престъпника, но и описват поведението му след извършване на самото престъпление.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbg.com – 20% отстъпка.**

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-507-1

***„...И в дън земя да е зарито даже,
безчестното накрай ще се покаже!“***

*Уилям Шекспир
„Хамлет“*

*Първо действие, сцена втора
(превод Валери Петров)*

Джон Дъглас е специален агент на ФБР в отдела на Националния център за изследване на тежки престъпления, експерт в Програмата за криминално разследване. Той е един от пионерите в изучаването на поведението на серийните престъпници и манаици, водещ специалист в САЩ в областта на профайлъринга¹ – в съставянето на психологически порт-

¹ Профайлъринг (англ. Profile – профил) е съвкупност от психологически методи за оценка и прогнозиране на поведението на човека въз основа на анализ на най-информативните частни признаци: характеристики на външността и поведението. Самият термин „профайлъринг“, производно на „профайл“, „профилиране“ показва, че основната цел на оперативната психодиагностика е да състави профил на човека, който показва

рети на престъпниците и разработването на индивидуални и общи стратегии за тяхното преследване.

„Ние, профайлърите, изучаваме поведението на хищниците и съставяме техните психологически портрети (подразбиращи промяна на навиците, външния вид, характера на социалните връзки, историята на живота, детството и т.н.), така имаме възможност да разработим ефективна тактика за тяхното залавяне и разобличаване. Ние се стремим да опознаем хищника, за да разположим капаните там където трябва.

Но не само полицията прави психологически портрети. Когато излизат на лов, хищниците също анализират всички, които попадат пред очите им. Те умеят да си избират жертвата, знаят как да проникнат в съзнанието на другия и да получат възможност да утолят страстите си чрез него. Престъпникът играе игра и за него в живота няма нищо по-важно от тази игра. Ако искаме да го спрем, ние трябва да играем тази игра също толкова сериозно. Всеки, който не иска да стане жертва на хищника, трябва да приема сериозно

как той мисли. Отначало терминът „профайлъринг“ се използвал в криминалистиката за съставяне на разузнавателния психологически портрет (личностен профил) на престъпника. Днес той се използва по-широко – прилага се при подбор на персонал, осигуряване на безопасност в транспорта, в психологическата практика за бърза диагностика на личността.

тази игра. Защото всеки от нас е потенциална жертва на чудовището, obsесено от манията да подчинява, измъчва, насилва и убива, но и всеки е в състояние да направи нещо, за да не попадне в лапите на подобно чудовище, всеки може да води война против него“.

Проникни и убий!

Чудовищата изглеждат по същия начин като нормалните хора около тях и точно това им позволява да вършат злодействата си. Ние ги гледаме, но не ги виждаме. Те са чудовища не заради външния си вид, а заради това, че все така добре спят след онова, което са направили.

Държа в ръцете си сивите листове на фотокопието на писмото, което един убиец е изпратил на редактора на градски вестник. Писмото съдържа точно описание на мястото на престъплението и на жертвите: разположението на телата, дрехите, причината за смъртта им, споменават се обстоятелства на убийството, които би могъл да знае само престъпникът, например това, че Кенет е повърнал, преди да умре, а Сара този ден не си е оправила леглото.

Убиецът е описал тактиката си: „Да следя и да изчаквам в тъмнината, да изчаквам, да изчаквам...Сексуалните манази не променят тактиката си, аз също няма да я променя, ключовите думи в моя случай са: „Проникни и убий“.

Човекът, написал това, не само поемаше отговорност за убийствата: той сякаш слагаше върху тези злодеяния своя фирмен знак и така ставаше индивидуалност. Каквото и да бе постигнал в живота си този човек (а аз мисля, че не е постигнал почти нищо), неговото престъпление е онова, с което той най-много се гордее, онова, за което сега той най-често мисли. И когато мисли

за това, неговото съществуване престава да бъде безполезно, а ролята му – жалка, той отново изживява момента на абсолютна власт над другите, власт над нечий живот и смърт.

Препрочетох първите страници на писмото – описанията бяха ужасяващи с тяхната точност и подробности: как успяваше да запази в паметта си всички тези детайли?

Разбира се, че не можеше, просто той, също като мен, е гледал снимките от местопрестъплението. Аз имах полицейските снимки, а той е имал свои. Но защо? Ясно е, че не за да изумява полицията и вестниците с точното познаване на всички детайли на деянието си (макар че може да си е правил и такива планове), а най-вече за да може отново и отново да извиква в паметта си онова, което беше направил онази сутрин в дома на семейство Патерсън. Разбира се, той ще продължи да убива: прекалено много се наслаждава на насилието и убийството, за да спре. И когато спомените за първия му лов избледнеят, той ще удари отново...

Полицейските снимки от дома на деветдесет и седем годишната Франсис Фарел са дори по-страшни от снимките на семейство Патерсън. Убиецът я е съблякъл, вързал е ръцете ѝ зад гърба, сложил е главата ѝ в найлонов плик и го е затегнал на гърлото ѝ. Когато махнали плика, лицето на Франсис било черно-червено от цианозата и многобройните кръвоизливи, около устата и носа ѝ имало засъхнало кърваво повър-

нато. И отново – никакви следи от борба или сексуално насилие.

Следващата била двадесет и три годишната Лори Галахър. Убиецът влязъл през прозореца ѝ, вързал я и я удушил. След като убил Лори, изпратил поредното писмо, този път в телевизията.

„И какво, ченгетата не виждат ли, че тези смърти са свързани помежду си? – пишел той. – Да, тактиката е различна, но почеркът е същият.“

Той нарекъл жаждата си да убива „нощен кошмар“, но веднага допълнил, че „това не му пречи да спи добре“.

„След онова, което правя с тях, аз се връщам вкъщи и живея като всеки друг нормален човек. И така, докато жаждата отново не се събуди в мен.“

Игра без правила

Когато в пресата започнаха да пишат за страшните убийства, няколко психолози и психиатри изказаха мнения за личността на убиеца на страниците на вестниците и по телевизията, така че аз не бях първият, който анализира поведението на този хищник. Но моят анализ е принципно различен. Лекарите и психолозите изказват предположения какво би могло да направи този човек такъв, какъвто е, докато аз реконструирам неговия истински облик: как се държи, къде и с кого живее, как можем да го разпознаем и намерим, и какво трябва да направим, за да го хванем по-бързо.

Мъчех се да си представя и се опитвах да живея целия ужас и болка, които беше преживяла единадесетгодишната Мелиса Патерсън. Той насочил пистолета си към нея и я накарал да се съблече. Вързал ръцете ѝ, стегнал с въже талията и краката ѝ. Дали вече е бил убил родителите ѝ? Мисля, че ги е убил, нали е трябвало да премахне онези, които са представлявали най-голяма заплаха за неговата безопасност. Дали тя е знаела, че мама и татко вече няма да могат да ѝ се притекат на помощ? Вероятно е знаела: сигурно е чула техните викове и молби за пощада. Досещала ли се е, че тези викове още повече са възбудили мъчителя? Усещам вътрешен студ, когато се опитвам да си представя, как той все по-здраво е затягал примката на шията на детето. Той знаел, че последното нещо, което това момиченце ще види в живота си, ще е лицето на неговия мъчител и убиец и сигурно тази мисъл го е упивала.

Как може един човек да направи такова нещо с друг човек, как може да направиш такова нещо на едно невинно дете? И може ли, след като видиш това, което аз видях на снимките от дома на Патерсън, да не се запалиш страстно да намериш и да унищожис този, който го е направил?

Също толкова важно за разкриването на убиеца беше и това, което той беше направил с Дани. Дани беше удушен с въже, също като родителите и сестра си, така че пликът на главата му вече беше „убийство с излишък“, както го наричат

криминалистите. Явно Дани е бил единственият човек в къщата, чието убийство не е доставило наслада на хищника: той е искал да скрие с плика злодеянието си, да се скрие от погледа на мъртвото дете. Но защо? Ами защото там Дани е бил единственият, с когото убиецът е можел да се идентифицира.

Видях, че убиецът е самотен, необщителен и затворен човек. Вероятно никога не е имал нормален сексуален живот. Израснал е в непълноценно семейство – останал е без баща приблизително на възрастта на Дани. Подтискала го е майката, деспотична и непоследователна в изискванията си към поведението на детето, вероятно фанатично религиозна (типична картина на детството на много серийни убийци и насилници).

Езикът на убиеца сочеше за положителен интерес към военното дело и полицейската институция. Възможно беше той по някакъв начин да е съпричастен към правоохранителните органи, но може и да не беше, и значи тогава той мечтае за статуса на полицаи и властта, която дава този статус. Той е правил снимки на местопрестъплението и е съставил описания, точно според изискванията на полицейския протокол. Той със сигурност ще се опитва да се намесва в разследването, например, ще се появява на местата, където ходят полицаи и ще подслушва разговорите им. Това ще му позволи да се чувства като един от тях, а в същото време да усеща своето превъзходство.

Помислих си, че трябва да играем тъкмо с неговата самоупоеност и самонадеяност: все някой път в разговор с някой роднина или познат, докато се хвали с нещо, той ще се изпусне и за онава, с което се гордее най-много.

Ние можехме да използваме и играта на полицаи. Със сигурност този юнак има фалшива полицейска значка, която му помага да влиза в домовете на жертвите (освен ако, разбира се, не е истинско ченге) и вероятно той обича уж „случайно“ да прави така, че околните да забележат тази значка, например, изважда я, когато си плаща в бара. Някой нещо е чул или видял. Някой държи недостигащия детайл на картината, ключа към разгадката.

Важно беше да накараме хищника да се разтревожи – от страх насоката на неговото мислене ще стане по-очевидна за околните: той ще започне да пие или да слабее, ще промени външния си вид, ще стане нервен. Без всякаква видима причина и без връзка с разговора или ситуацията, той ще заговаря за онези убийства.

Какво правим обаче, ако той наистина е от полицията? Той може да е един от нас. Възможно е да ми е искал някакъв съвет по някое друго дело. Аз винаги си повтарям: те ходят редом с нас, но умеят да бъдат невидими...

Много ми се искаше тази история да завърши с „хепи енд“. Но тя и до днес не е завършена. Делото не е закрито. Тогава, в края на седемдесетте, ние чакахме със затаен дъх той отново

да заяви за себе си, но той така и не удари повече.

Защо беше престанал да убива? Едва ли някога ще разберем. Може да е влязъл в затвора заради някое друго престъпление. Възможно е да е попаднал в психиатрична клиника. Или го е блъснала кола, или са го убили, или е умрял от болест. Възможно е да сме се доближили твърде много до него (например, да сме го разпитвали като заподозрян) и той да се е уплашил. Макар че обикновено хищниците от този род не спират по зловещия си път.

След няколко години в същия този град бяха извършени няколко подобни убийства, пресата веднага си спомни за делото Патерсън, и скоро в един от вестниците беше получено писмо: „Това не съм аз“. Хищникът все така е сред нас...

Измеренията на насилието

В живота доброто невинаги възтържествува. Но колкото и страшни и опасни да са чудовищата и колкото и много да са наоколо, знайте: на помощ винаги са готови да се притекат добри и смели хора, които правят всичко, за да защитят хората от тези чудовища. В тази война ти имаш немалко сигурни и силни съюзници.

Поведението отразява личността – това е главното правило, от което се ръководим в работата си ние, ловците на серийните престъп-

ници. Криминалното поведение на серийните престъпници, които посягат на живота и свободата на другите, е продиктувано преди всичко от стремежа им да се утвърдят, да изживеят усещането за пълнота в живота за сметка на подчинението и унижението на друг човек.

Хищниците имат различна природа и се крият под различни образи, но всички те са смъртносно опасни. Ключов момент във всяко престъпление е така нареченият „подпис“ на престъпника, който не бива да се бърка с неговата техника. Техниката е онова, което престъпникът прави, за да може по възможност бързо и лесно да извърши престъпното деяние, което е замислил, докато *подписът е това, което той прави за емоционалното си удовлетворение*, това заради което той извършва престъплението.

За да покажа разликата между подпис и техника, аз винаги давам един пример: двама различни крадци по време на обир на банка извършват сходни действия (аз участвах в разследването и на двата случая). В Мичиган грабителят накарал всички присъстващи в операционната зала да се съблекат голи и едва тогава, след като взел парите, изчезнал. Грабителят в Тексас също накарал хората да се съблекат, но при това ги карал да имитират сексуални действия и да заемат унижените и в този им вид ги фотографирал.

При първия грабител събличането е елемент от техниката: унижените и смутени хора ще обърнат по-малко внимание на грабителя, а след

като той изчезне, ще побързат преди всичко да се облекат, което ще му спечели време. Вторият престъпник обаче, сам си усложнява ситуацията (бави се, за да прави снимки), затова пък получава емоционално удовлетворение. При него събличането не е елемент от техниката, а е „подпис“.

Ние разделяме хищниците на манияци-насилници, серийни убийци и сталкери, които „просто“ досаждат на жертвата си с ухажване и натрапване. Обаче трябва да се помни, че и насилникът, и сталкерът в някакъв момент могат да се превърнат в убийци.

Сталкери

Престъплението на сталкера се състои в открито преследване на друг човек и посегателство върху неговата свобода; действията на сталкера се определят като „преднамерено поведение на едно лице, принуждаващо друго лице, със здрав разум и добра памет, да изпитва безпокойство и страх“. Сталкерът може да заплашва, а може и просто две денонощия да звъни на всеки час и да иска среща. Ключов аспект в определянето на това престъпление е повторемостта на тези актове и преследването на жертвата. Не е нужно да казвам, че това поведение много често завършва с похищение, изнасилване или убийство. И сталкерите са точно този случай, когато полицията може да обезвреди убицеца, преди той да убие.